

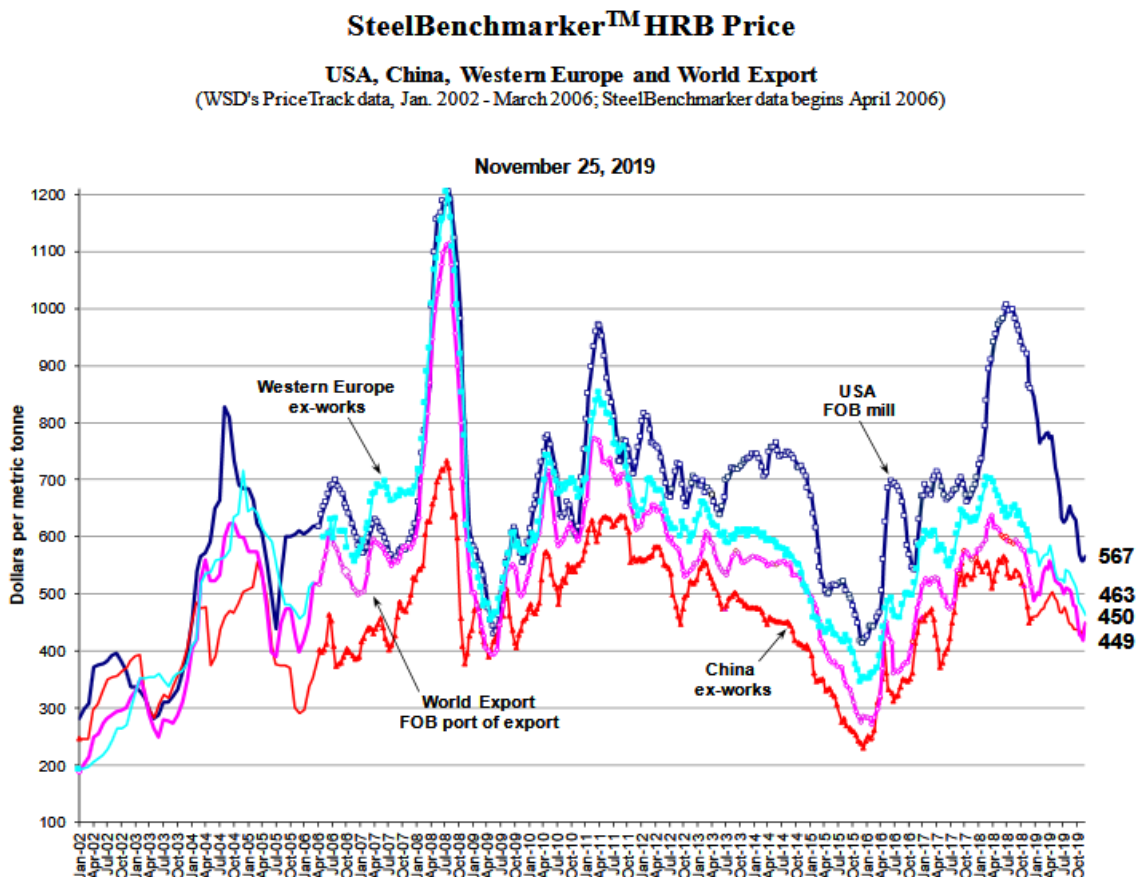
Z „Vánočního dopisu 2019“ předsedy VDKF Ing. Liszia

Současné celkové ekonomické zpomalení, vyvolané mimo jiné obchodními válkami, jako obvykle hned na začátku ovlivňuje trhy se surovinami a ocelí, blízké našemu oboru.

Všechny ocelářské společnosti v Evropě, ale také mnoho konkurentů v zámoří, procházejí více či méně krizí. Rok 2019 charakterizovaly údaje o klesajícím prodeji, zvýšené ceny surovin a nízké výnosy u oceli.

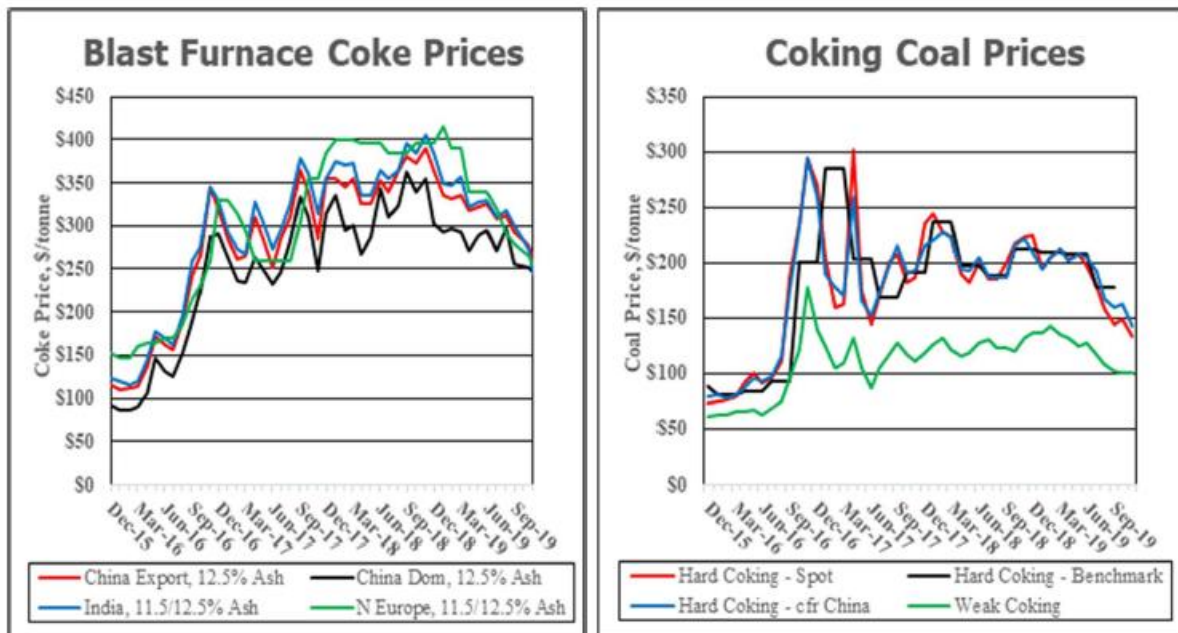
Od velké hospodářské krize v roce 2009 sledují naši zákazníci pozorně cenový vývoj našich surovin. Jejich rostoucí ceny doprovází zvýšení cen oceli jen velmi pomalu a často s extrémně dlouhým zpožděním, přičemž po poklesu cen v odvětví surovin se ale okamžitě požadují slevy na trhu s ocelí. Mezi výrobními náklady, včetně nákladů na suroviny na jedné straně a výnosy na straně druhé, se vytvořilo extrémně nízké rozpětí, takže došlo k rozsáhlým úsporným opatřením ve všech ocelářských společnostech. V souladu s heslem „šetři na bohatství“ se všichni pokusili zachránit své hospodářské výsledky, ale v této situaci to těžce odnesly investice do budoucnosti.

Jak je vidět níže na obrázku ze SteelBenchmarker, rok 2019 je celosvětově charakterizován klesajícími cenami za pásovou ocel. „Trumpův extrém“, kdy bylo krátkodobě dosaženo směšné ceny 1 000 \$, klesl brzy do normálu, cenový rozdíl mezi ocelí z EU a USA se snížil ze 300 na 100 USD/t, sice ještě markantní, ale zvládnutelný. Čistým protekcionismem ale nelze nemocný průmysl trvale chránit. Celosvětové zpomalení zasáhlo přirozeně i komoditní trhy, jak ukazuje následující grafika Andrew Jonese v jeho Depesche Resource-Net:

Ceny prémiových koksovateľných uhlí z Austrálie se v současné době pohybují kolem 130 \$/t; s tím můžeme dobře žít my i Australané, protože mají výrobní náklady na cca 70 až 80 \$/t a stále dosahují obrovských zisků. Americké doly, které po krizi v roce 2009 z velké části prošly bankrot, nyní vlastní převážně soukromí akcionáři, a ti mají mnohem větší zájem o hotové peníze než o dlouhodobé investice.

Vzhledem k vysokým výrobním nákladům v dolech, často hlubinných, jsou investoři stále více nervózní z cen uhlí kolem 120-130 \$/t a utlumují těžbu v očekávání lepších cen; k tomu již došlo u dvou šachet.

— November 2019 —

Ceny importovaného koksu se sblíží bez ohledu na zdroje. Asijský koks je momentálně nabízen za 230 \$/t. Je pozoruhodné, že koks z Číny je ještě trochu levnější než koks z výroby v EU, i když stále musí být v ceně obsaženy náklady na přepravu. Tento vývoj je determinován politicky. Čínská vláda v posledních měsících zakázala dovoz koksovateľného uhlí a v některých případech nebylo povoleno v přístavech vykládat lodě z Austrálie. Tímto opatřením byla masivně podpořena domácí těžba černého uhlí, ceny čínského koksovateľného a energetického uhlí rostly, což masivně pomohlo těžebním společnostem.

Na druhé straně byl zabráněn přístup koksovárnám, hlavně v pobřežních oblastech, k levnějším australským uhlím, což zvýšilo jejich náklady na koks. Tento efekt zasáhl i ve vnitrozemí oblast Shanxi, kde se produkuje většina exportního koksu. Na druhé straně, zákaz dovozu do Číny zredukoval odbyt australského uhlí, což způsobilo další pokles cen, ale pro nás potěšitelný jen tehdy, pokud se existenčně nedotýká Američanů.

Každopádně jsem osobně pevně přesvědčen, že vývoj cen na trhu s koksovateľným uhlím neprobíhá již delší čas tržně, ale je spíše řízen malou skupinou starších pánů v Pekingu, kteří za své politické rozhodnutí nejsou zodpovědní zbytku světa. Proto nejsem součástí klientely, která pro sebe prohlašuje, že levnější a zároveň vysoce kvalitní koks bude kdykoli k dispozici, a to v dostatečném množství a za rozumné ceny; ale to je opravdu moje osobní mínění.

Německé ocelářství mezitím pracuje na své restrukturalizaci, ale také na tématech budoucnosti. Poté, co skončila těžba černého uhlí a také hnědé uhlí v Německu již zná datum svého konce, zůstává ocelářský průmysl posledním velkým průmyslovým emitentem CO₂. Lze vyčkat, až první aktivisté přijdou na naše železniční tratě s řetězy, jak se již stalo v Salzgitteru, nebo se aktivně zapojit.

Thyssenkrupp proto sleduje dvojí strategii. Kromě projektu Carbon2Chem, představeného podrobně na naší poslední konferenci, tj. využití CO₂, produkovaného vysokými pecemi, jako suroviny pro výrobu chemikálií, sleduje Thyssenkrupp také ideu transformace, při které by oxid uhličitý při výrobě oceli vznikal ve stále menší míře.

V této souvislosti bylo minulý měsíc poprvé, s velkou mediální podporou, vyzkoušeno foukání vodíku jako náhrada za foukání uhlí. Na jaře pak byl několik směn do jedné výfučny vysoké pece č.9 foukán vodík z cisterny a byla zkoumána provozně-technická proveditelnost metody. Podle této vize má být vodík použit k náhradě veškerého foukaného uhlí do jedné vysoké pece a později eventuálně na všech čtyřech, aby se ocel jevila trochu zelenější. V dalším průběhu transformace má být výroba surového železa postupně nahrazena technologií přímé redukce, pokud politici a zákazníci této cestě poskytnou finanční podporu. Takovéto směřování výrobní technologie vede k postupnému snižování emisí CO₂ a za určitý čas by se mohlo, díky regenerativně vyrobenému vodíku, skutečně vyrábět bez emisí CO₂. Na naší příští konferenci se mi podařilo získat jako hosta vynikajícího experta, který nám představí kritický pohled na vodíkovou bilanci naší spolkové republiky, budete překvapeni.

Jak to vypadá na německých koksovárnách?

Kolegové z ArcelorMittal Bottrop GmbH (Prosper Coking Plant) v současné době silně trpí problémy ocelářského průmyslu. Závod ArcelorMittal v Brémách odstavil z provozu jednu vysokou pec, a tak jsou kolegové požádáni, aby na konci roku snížili výrobu na cca 70 %, což představuje jistou výzvu pro staré baterie. Emisní situace koksovny je nedůvěřivě sledována občanskou iniciativou, která zaktivovala oblastní orgány v Münsteru. Současná situace na Prosperu ve mně nedobrovolně vzbuzuje vzpomínky na naši starou koksovnu August Thyssen, na které jsme se od poloviny 90. let dostali pod intenzivní politický tlak, který byl také iniciován občanskou iniciativou. Kromě toho bylo pro zaměstnance Prosperu velkým zklamáním, že plánovaná nová výstavba energetického zdroje na koksárenský plyn nebyla vedením ArcelorMittal schválena. Tato investice měla umožnit, po vyřazení někdejšího plynovodu Ruhrgas z provozu, smysluplné využití koksárenského plynu v příštích letech. Z tohoto důvodu neshodují naši kolegové v Bottropu docela bezstarostně do nového roku.

Koksovnu Schwelgern koupila v srpnu tohoto roku společnost Thyssenkrupp, tím také převzala provoz závodu Thyssenkrupp Steel Europe (TKSE). Tento převod aktiv z CARBONÁRIE do Thyssenkrupp ale nemohl být současně doprovázen přesunem personálu z Kokereibetriebsgesellschaft Schwelgern GmbH (KBS) do Thyssenkrupp. V současné době jsem já sám zase členem vysokopečního závodu a vedu koksovnu jako provozovatel, zatímco naše KBS a.s. pro mě pracuje jako „poskytovatel služeb“. Lze předpokládat, že v lednu 2020 vedení TKSE rozhodne, že KBS se k 01.10.2019 zpětně spojí s TKSE a tím s vysokopečním závodem, k čemuž fakticky dojde na jaře 2020. Tato „kolečko zpět“ po téměř 17 letech GmbH nevyvolává u mě ani u mých kolegů a spolupracovníků obrovské výtrysky nadšení, je však očividně nevyhnutelné a ekonomicky nutné. Problémy s odbytem oceli se dotýkají i nás, takže my už delší čas vytlačujeme pouze 120 komor/den, abychom nevytvářeli skládky koksu.

Současné plány předpokládají zvýšení výroby na jaře, kdy my ovšem budeme instalovat na našem CSQ hašení novou sadu emisních vestaveb, takže návrat na plný výkon 133 komor/den očekáváme v červnu 2020.

Kolegové v našem technickém centru pro uhlí a koks dokázali úspěšně uvést do provozu pokusnou koksovací pec (Sole-Heated-Oven), takže v technickém centru vedle 60 kilogramové pece a 10 kilogramové retorty může být provozován i tento třetí koksovací agregát. Malý tým pod vedením Viktora Stiskaly má nyní všechna výzkumná zařízení, aby mohl zkoumat směsi koksovatelného uhlí, a to nejen s ohledem na dosažitelnou kvalitu koksu, ale také jejich účinků na chod pecí, posoudit je cenově a kategorizovat z hlediska provozního rizika.

Kolegové v koksovně HKM jsou také rádi, že rok 2019 je za nimi. Výroba oceli v hutí byla podle zadání akcionářů TKSE a SZAG postupně snížena na 4,2 milionu t/r. Odbyt trubek z EuroPipe v Mülheimu velmi poklesl a ani výhled do budoucnosti není nijak optimistický. Koksovna HKM, stejně jako Schwelgern, nebyla letos postižena nízkým stavem vody v Rýnu tak jako v předchozím roce a také trh s koksovatelným uhlím nepřinesl žádná nepřijemná překvapení. Hlavním problémem v HKM je však stav staré baterie č. 2 z roku 1984, kde stále více dochází k problémům u žárovzdorného zdiva. Management provedl ve spolupráci s odbornými společnostmi a specialisty inventuru poškození zdiva a vypracoval víceetapový plán oprav. V první etapě v příštím roce budou provedeny nálehavé opravy a údržbářské práce, nutné pro ekologický provoz staré baterie. S ohledem na to bude koksovna příští rok vytlačovat pravděpodobně 130 komor/den. Kromě toho byl akcionářům předložen komplexní koncept obnovy, která by měla zajistit opět provoz, odpovídající kapacitě baterie. Tento časově a nákladově náročný program bude příští rok intenzivně diskutován s TKSE a SZAG.

Kolegům v koksovně Salzgitter se samozřejmě také nevyhýbají problémy ocelářského průmyslu. Koksovna ukončila výměnu mřížoví v regenerátorech a má opět plný tah v topných systémech, stav žárovzdorných vyzdívek topných stěn je stále pozoruhodně dobrý. Nová hasící věž dělá našemu Axelovi velkou radost, takže všechno by bylo hezké, kdyby nepracovali v hutí. V polovině roku došlo na jedné z vysokých pecí k deflagraci média, voda se dostala do surového železa, což následně způsobilo silný výbuch. Škody na majetku byly značné, naštěstí nedošlo k žádným zraněním. Údajně jeden řidič kamionu dostal šok a při úniku vozidlo převrátil. Vysoká pec mohla být po několika dnech znovu uvedena do provozu, avšak i Salzgitter trpí ochabnutím prodeje oceli a provozuje s omezenou výrobou.

Pěchující kolegové na Saar letos zůstali ušetřeni, stejně jako my na Rýnu, problémů s přísunem surovin a není známo nic o závažných provozních poruchách. Dillingeňané nyní foukají část svého koksárenského plynu do vysoké pece, čímž uhlíková stopa vysokopecního provozu vypadá díky „ekologickému plynu“ příznivěji. V Dillingenu je takové řešení z hlediska infrastruktury snadno realizovatelné, protože stejně jako na Prosperu provozuje tlakovou stanici, takže čistý koksárenský plyn je k dispozici pod vysokým tlakem. Frank Rullang se jako bývalý technolog těší na svou velkou pokusnou pec, která ho učiní nezávislým na CPM v Marienaue, jež se stal institutem ArcelorMittalu. Méně spokojenosti je v Dillingenu s konjunkturou u hrubých plechů a slabým prodeje této oceli. Mimo jiné i špatná prodejní situace na EuroPipe v Mülheimu má plný dopad na Dillingen, takže do 01.01.2020 je vyhlášena zkrácená pracovní doba pro celou huť; není to pěkný vánoční dárek.

/Přeložil: A.M./